

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на регионалното развитие и благоустройството

Изх. № 11-00-118/.....
..... 25-11-2021.....

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
На Ваш изх. № 252 КД/27.10.2021 г.
Към наш № 11-00-118/27.10.2021 г.

СТ А Н О В И Щ Е

от Виолета Комитова – министър на регионалното развитие и благоустройството
по конституционно дело № 20/2021 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 27 октомври 2021 г., министърът на регионалното развитие и благоустройството е конституиран като заинтересована институция по конституционно дело № 20/2021 г., образувано по искане на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на § 25 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ПЗРЗИДЗЗЛЗНП) (Обн., ДВ, бр. 80 от 24.09.2021 г.).

Не подкрепяме искането на вносителя по следните съображения:

Не е налице твърдяното в искането на главния прокурор противоречие на § 25 от ПЗРЗИДЗЗЛЗНП с чл. 106, предл. второ, чл. 130а, ал. 2, т. 6 и чл. 8 от Конституцията на Република България (Конституцията).

Вносителят поддържа, че Министерският съвет като най-висш орган на изпълнителната власт, единствен има оперативни управленски функции относно реда, по който се осъществяват действията по предоставянето, отнемане и преразпределение на държавно имущество, като тези му правомощия не могат да бъдат изземвани от законодателната власт, която съгласно Конституцията има други функции. Според главния прокурор, с оспорената разпоредба Народното събрание е задължило Министерския съвет да отнеме имоти – публична и частна държавна собственост (част от дълготрайните материални активи), предоставени безвъзмездно за управление на Прокуратурата на Република България и ползвани от Бюрото за защита при главния прокурор (БЗГП) и да ги предостави на Министерството на правосъдието, като по този начин законодателната власт е иззела и упражнила конституционни правомощия на изпълнителната власт – израз на управленските му функции в нарушение на чл.106 от Конституцията.

В искането на главния прокурор се поддържа още, че за Министерския съвет, като висш административен орган, на който Конституцията е възложила организиране стопанисването на държавното имущество, съществува задължението при отнемане на недвижим имот, предоставен за управление на съдебната власт, да поиска съгласието на Висшия съдебен съвет, което с особена сила важи и за Народното събрание. По този начин се обосновава противоречие на оспорената разпоредба с чл. 130а, ал. 2, т. 6 във връзка с чл. 8 от Конституцията.

Атакуваната от главния прокурор на Република България разпоредба на § 25 от ПЗРЗИДЗЗЛЗНП гласи, че дълготрайните материални активи, ползвани от Бюрото по защита при главния прокурор, се предоставят на Министерството на правосъдието (МП). Законовият текст представлява пряка и непосредствена последица от приемането на изменението на чл. 13 от ЗЗЛЗНП, обнародвано в ДВ, бр. 80 от 2021 г., съгласно което специалната защита по реда на същия закон се осъществява от Бюрото по защита при министъра на правосъдието (ал. 1), контролът върху дейността на същия държавен орган (структура) се осъществява от министъра на правосъдието (ал. 2) и средствата за осъществяване на дейността му се осигуряват от бюджета на МП (ал. 4).

Съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗЗЛЗНП специалната защита се осъществява чрез предварителна защита и Програма за защита на застрашени лица при условията на конспиративност по ред и начин, определени с акт на министъра на правосъдието, като на основание чл. 6, ал. 1 от ЗЗЛЗНП предварителната защита включва следните мерки:

лична физическа охрана, охрана на имуществото, настаняване на безопасно място и настаняване в друго място за изтърпяване на наказанието или за изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, за изпълнение на които дейности, безспорно, Бюрото по защита при министъра на правосъдието (БЗМП) има необходимост от съответната финансова, техническа и материална обезпеченост, включително и ползването на имоти - държавна собственост.

С осъщественото с разглежданата норма от Народното събрание на Република България предоставяне на МП за нуждите на БЗМП на дълготрайни материални активи, включително и недвижими имоти, съгласно Националните счетоводни стандарти, се засяга осигуряването на подходящи условия и материалната обезпеченост на МП, с оглед осъществяване функционалните задължения на БЗМП. В този смисъл не може да се приеме, че в случая е накърнен обективирания в чл. 8 от Конституцията принцип за разделение на властите.

Конституционният съд в редица свои решения е изяснил конституционно възприетия принцип за разделение на властите, а именно, че държавата има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, относително независими един от друг, които функционират в определена взаимна връзка. Те взаимодействат помежду си и са проява на единната държавна власт и суверенитет, като разделието на властите не трябва да води до изолация, а до сътрудничество и взаимодействие между тях. Трите власти са равностойни, независими и се възпират една друга, но също си взаимодействат, както е прието и посочено от Конституционния съд в Решение № 6/93 г. по к.д. № 4/93 г., Решение № 1/99 г. по к.д. № 34/98 г., Решение № 15/99 г. по к.д. № 11/99 г.

Конкретната необходимост от съобразяване с чл. 8 от Конституцията при прилагане на чл. 106 от основния закон е пояснена в също така задължително Тълкувателно решение № 14 от 12 септември 1995 г. по к. дело № 23/1995 г., съгласно което прогласяването в чл. 8 от Конституцията на принципа за разделение на властите изисква институционното изграждане и съществуване на органите на всяка от трите власти. За да осъществяват дейността си, на тези органи трябва да се осигурят подходящи условия, при създаване на които трябва да се държи сметка за самостоятелността и значимостта им. Конституционно установената независимост на трите власти не е абсолютна, а независимост в рамките на закона.

След като с акт на Народното събрание се засягат материалните предпоставки за функциониране на законово установени органи и по този начин се отстраняват трудности от материално и практическо естество за дейността им, недопустимо и неоснователно е да се приеме, че актът на Народното събрание (в случая - предоставянето на дълготрайните материални активи, респ. имотите, необходими за осъществяване дейността на БЗМП, на МП, предвид обстоятелството, че БЗМП преминава към министъра на правосъдието), е издаден в противоречие с чл. 8 от Конституцията.

Както е прието и посочено от Конституционния съд в Решение № 4 от 8 юли 2008 г. по к.д. № 4 от 2008 г., конституционно недопустимо е състояние, при което определена институция може да се окаже лишена от възможност да съществува и функционира по причини от напълно материален характер.

В искането на главния прокурор е посочено, че Министерският съвет като най-висш орган на изпълнителната власт единствен има оперативни управленски функции по отношение на реда, по който се осъществява разпореждането с държавно имущество – неговото предоставяне, отнемане, преразпределяне, като тези правомощия не могат да бъдат изземвани от законодателната власт, поради което в случая била нарушена разпоредбата на чл. 106 от Конституцията в частта: „Министерският съвет организира стопанисването на държавното имущество“, както и че след като бъдат предоставени за ползване на съдебната власт, недвижимите имоти се управляват от Пленума на Висшия съдебен съвет, съгласно чл. 130а, ал. 2, т. 6 от Конституцията.

Безспорно, с постановеното вече от Конституционния съд Решение № 19 от 21 декември 1993 г. по к. дело № 11 от 1993 г. е дадено тълкуване на разпоредбата на чл. 106 от Конституцията, в частта ѝ относно правомощието на Министерския съвет да организира стопанисването на държавното имущество, като съдът е посочил, че *„В живота наистина има случаи, когато във връзка с организационната дейност на Министерския съвет, поверена му с чл. 106 от Конституцията, той е обвързан от определени правила. Обаче тези правила не са конституционни, а се издават на законово равнище“* Поради това Конституционният съд е решил (т. 3, изр. 2 от диспозитива), че като висш изпълнителен орган Министерският съвет определя от кого и по какъв ред се стопанисва това имущество, **освен ако със закон е предвидено друго.** Именно в посочената хипотеза попада приемането на атакуваната от главния прокурор

разпоредба на § 25 от ПЗРЗИДЗЗЛЗНП, издадена във връзка с изменението на чл. 13 от ЗЗЛЗНП.

Следва да се има предвид, че горепосочената хипотеза за определяне *ex lege* от кого и по какъв ред ще се стопанисва държавно имущество към настоящия момент е утвърдена практика, така напр. съгласно разпоредбата на § 83, ал. 1 от ПЗРЗИДЗСВ, обн. в ДВ, бр. 28 от 2016 г., изм. в ДВ, бр. 49 от 2018 г., управляваните от Министерството на правосъдието недвижими имоти и движими вещи на съдебната власт преминават в управление на Висшия съдебен съвет.

Аналогично е определянето *ex lege* от кого и по какъв ред ще се стопанисва държавно имущество – в случая с нормата на § 18 от ПЗРЗИДЗСВ, обн. в ДВ, бр. 21 от 2014 г., съгласно която разпоредба дълготрайните материални активи, ползвани от специализирания отдел "Бюро по защита" в Главна дирекция "Охрана" към Министерството на правосъдието, се предоставят на Прокуратурата на Република България. Министерството на регионалното развитие и благоустройството не разполага с информация за атакуването на аналогичната норма пред Конституционния съд.

В съдържателната част на Решение № 8 от 1 септември 2005 г. по к. дело № 7 от 2005 г. Конституционният съд е приел и посочил, че борбата с престъпността е въпрос на общодържавен приоритет във всяка цивилизована страна, като в настоящите условия този въпрос е от първостепенна важност и за Република България. Конституцията издига във върховен принцип правата на личността, нейното достойнство и сигурност. Без съмнение сигурността на гражданите е пряко свързана и с ефективната борба с престъпността. Като общонационален приоритет тази борба не може, а и не трябва да бъде монопол на едно или няколко ведомства, институции или дори само на една от властите. Напротив, само сътрудничеството между тях, изградено върху основата на ясно диференцирани правомощия, отговорности и уточнени приоритети, упражнявани с държавническа мъдрост и съзнание за важността на проблема, е гаранция за постигане на успех в тази дейност.

Съгласно горепосоченото решение: *„Няма работеща конституционна система, която да предвижда и осигурява абсолютна независимост на която и да е от трите власти, защото необходимото равновесие се постига чрез взаимно възпиране. Балансът предполага всяка една от тях да притежава възможност за контрол върху другите. Същевременно модерният конституционализъм изисква динамичното равновесие на*

властите да се постига чрез сътрудничество и взаимодействие между тях и това се отнася на първо място до областите, представляващи неоспорим национален приоритет, какъвто без съмнение е борбата с престъпността. Става дума за функционално взаимодействие по основни за обществото проблеми, което нито заличава, нито преодолява принципа в името на неговия антипод - единството на властта“.

Съгласно чл. 1, ал. 1 и чл. 4, ал. 1 от основния закон България е република с парламентарно управление, която се управлява според Конституцията и законите на страната. Народното събрание като свободно избран, общодържавен представителен орган на нацията заема първенстващо място в държавната система. Като единствен титуляр на законодателната власт чрез приеманите от него актове то определя насоките на държавната политика в различните сфери на обществения живот.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По посочените съображения, не подкрепяме аргументите на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на § 25 от ПЗРЗИДЗЗЛЗНП с разпоредбите на чл. 106 и чл. 130а, ал. 2, т. 6 от Конституцията, както и с принципа за разделението на властите, прогласен в чл. 8 от върховния закон.

МИНИСТЪР:

ВИОЛЕТА КОМИТОВА

